

Felolvasó ülés a Dugonics-Társaságban.

Telt ház előtt vasárnap délután tartotta a Dugonics-Társaság az idei második felolvasó ülését a városháza közgyűlési termében. A programon eredetileg Csengery János és Tonelli Sándor szerepeltek, de a megbetegedett Csengery helyett Vidákovits Kamill egyetemi tanár jelent meg az előadói emelvényen. Vidákovits, akit a Dugonics-Társaság tavasszal választott be tagjai közé, székfoglalóját tartotta meg, amely a nagy magyar orvos, Semmelweis Ignác emlékeztetőnek volt szentelve.

Semmelweis, akinek nevéhez a gyermekgyógyászat mibenlétének felfedezése és az orvostudományban az antiszeptikus eljárásnak a bevezetése fűződik, egyike volt a tudomány nagy megalkotóinak. Az ő idejében még ismeretlen volt a baktériumok tana és az orvosi tudomány tehetetlenségét állította a pusztító lázakkal szemben, melyek a klinikákon, ahol orvosnövendékek oktatása történt, a szülőknek csaknem husz százalékat ragadták el. Semmelweis tisztán a jelenségek megfigyelése alapján rájött, hogy ezt a lázat csakis fertőzés okozhatja, a fertőzésnek okozói pedig azok az orvosnövendékek, akik hullákat is boncoltak és a hullamérget vitték át a kezelt páciensekre.

A felfedezés, amelyet Semmelweis csak lassan, szerénykedve vitt a tudományos világ elé, nagy feltűnést okozott, de egyúttal nagy ellenkezéssel is találkozott. Akárcsak a himlőoltás felfedezése alkalmával, a leghíresebb orvosok, köztük a nagy Virchow szembehelyezkedtek a fiatal magyar orvos felfedezésével, amelyet a későbbi felfedezések, különösen Pasteurnak a bakteoriológia terén végzett alapvető kutatásai teljes mértékben igazoltak. A nagy felfedező Semmelweis 1865-ben még élete derekán, hatvanhét éves korában elborult lélekkel pusztult el, de tana közkinccse az egész emberiségnek és a maga idejében félreismert magyar orvos méltán viseli az anyák jótevője címet.

Vidákovits professzor után egy órán keresztül Tonelli Sándor szórakoztatta szabad előadásával a közönséget. Előadásának a témája az volt, hogy *milyen lesz a világ ötven év múlva?* A technika fejlődésének törvényeiből indult ki és azt fejtegette, hogy a legközelebbi jövőben milyen találmányoknak kell következniük. A közlekedésnek a repülőgép és az autómobil lesz a legfontosabb eszköze és a mai vasutakat csak vicinális forgalomra és teherszállításra fogják felhasználni. Az izoprén-pneumatikkal felszerelt autók rugalmas úveg-utakon gördülnek végig. A tökéletesített rádió lehetővé teszi, hogy egy parányi óraszerkezet segítségével bárkit bárhol felhívassunk és az illetőt nyomban láthassuk is. A színházat a plasztikus és beszélő mozi fogja pótolni, amelynek alakjai olyan tökéletesen élethűek lesznek, mintha a szemünk előtt mozognának. A hang drótnélküli továbbítását követni fogja az energiának drótnélküli továbbítása, amely a gőznél sokkalta nagyobb forradalmat fog előidézni a közgazdaság területén. A nap sugárzó energijának és az elemek átalakulásának felszabaduló energiájának a felhasználása olyan erőforrásokat biztosítanak számunkra, amelyekkel száz kilométerre megolvaszthatjuk az acélt, ledönthetjük a legerősebb falakat és lehetetlenné tehetjük a háborút.

Beszélt még Tonelli arról, hogy miként fogjuk a föld termelékenységét szinte korlátlan módon fokozni és nagy derűtség közben festette le a jövő óriás káposztáit és elefánt nagyságra megnövelendő disznóit. Eppen olyan derűséggel találkoztunk előadásának az a része, melyben a női divat jövő alakulását és a bubifrizura jövő sorsát fejtegette. Végezetül ismét a rádió-problémához tért vissza és azt a kérdést vetette föl, hogy a rádió segítségével leszünk-e valaha abban a helyzetben, hogy összeköttetést tudjunk teremteni idegen világok gondolkodó lényivel? A felelete az volt, hogy nem bizonyos, de lehet és ha a lehetőség megvan, nem szabad magunkat megfosztanunk egy nagy és szép gondolat elképzelésétől.

Ugy Vidákovitsnak, mint Tonellinek, akiknek előadása mindvégig lebilincselte a hallgatóság figyelmét, Szalay József elnök mondott köszönetet és bejelentette, hogy két hét múlva megtartandó ülésen az olaszországi beszámolókat követekeznek.

A pénzügyminiszter ma terjeszti a nemzetgyűlés elé a valutareformot és a költségvetést.

A nemzetgyűlés kedden csak mentelmi ügyeket tárgyal. — Apponyi beszámolójának visszhangja. — Az ellenzék leteszi mandátumát, ha a kormány meghosszabbítja a nemzetgyűlés élettartamát.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A politikai élet központjába ma gróf Apponyi Albert jászberényi beszámolója került. Ez a nagyszabású beszéd előreláthatólag hosszú ideig fogja foglalkoztatni nemcsak a politikai pártokat, hanem a nemzetgyűlést is.

Az ellenzék részéről főleg a beszédnek azt a részét emelik ki, amelyben Apponyi a választójog kérdésével foglalkozott és amelyben azt mondta, hogy a választójogi javaslat, amely jelenleg a kormányzó előtt fekszik, ebben a formájában megmérgezése alkotmányosságunknak.

Értesüléseink szerint a választójogi törvényjavaslatot, amennyiben azt a kormányzó a nemzetgyűlésnek visszaküldené, teljes egészében átdolgozzák. Annyi bizonyos, hogy úgy az ellenzék, mint az egységes párt legnagyobb része erős ellenállást fog kifejteni a javaslat több része ellen. Ugy értesülünk, hogy a választójogi törvényjavaslat legjobb esélyben csak a költségvetés tárgyalása után, vagyis január első napjaiban kerül csak a nemzetgyűlés elé.

Politikai körökben erős visszhangra talált Apponyi Albert grófnak azon kijelentése, hogy

a kormány a kétkamars rendszer életbeléptetése után meghosszabbítja az országgyűlést, úgy ebben az esetben levonná a konzekvenciákat és letenné mandátumát.

Értesüléseink szerint a költségvetés tárgyalása során a szociáldemokrata párt részéről Peidl Gyula nyíltan meg fogja kérdezni a kormányt, hogy ebben a kérdésben mi az álláspontja és amennyiben a kormány olyan kijelentéseket tenne, amelyek igazolnák a nemzetgyűlés életének meghosszabbításáról elterjedt híreket, Peidl be fogja jelenteni, hogy a szociáldemokraták leteszik mandátumukat.

Apponyi Albert gróf beszámolójának van egy pikantériája is, az tudniillik, hogy Andrássy Gyula gróf azon nem jelent meg. Ez a távollmaradás politikai körökben nagy feltűnést keltett.

A parlament keddi ülésén előreláthatólag ismét csak mentelmi ügyeket fog tárgyalni. Ugyancsak kedden terjeszti be Bud János pénzügyminiszter a valutareformról és a költségvetésről szóló törvényjavaslatokat is.

Automatikus telefonszolgálat lesz egész Budapesten.

Elfogadta a pénzügyi bizottság a pénzügyi tárca költségvetését.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A nemzetgyűlés pénzügyi bizottságának mai ülésén a földmívelési tárca keretébe tartozó üzemek (erdészeti, mezőgazdasági, selyemtermelési és az állami bányászatok) költségvetési előirányzatát vita nélkül elfogadták. Elfogadták ezután a kereskedelmi tárca keretébe tartozó állami üzemek költségvetési előirányzatát is. A vita során a távbeszélő költségelőirányzatáról a kereskedelemügyi miniszter fölkérésére Kemény János kereskedelmi államtitkár ismertette az automatikus telefonszolgálat új rendszerét, amely 1927 tavaszára az egész fővárosban megvalósul s így Budapesten lesz az egész földkerekség legtökéletesebb telefonszolgálat.

Most a pénzügyi tárca költségvetését ismertette Temesváry Imre.

Beck Lajos kérde, hogy az igénybe nem vett szanálási kölcsön után mennyi kamatot fizetünk; nem kellene abból bizonyos részt visszafizetnünk? — A javaslatot nem fogadja el. — Várnai Dániel bírálataiban kijelentette, hogy ellenzéki képviselők számára nagyon nehéz a bizottságban való részvétel, mert alig remélhetik, hogy valami eredményt érhetnek el. A költségvetést nem fogadja el.

Örffy felszólalása után Bud pénzügyminiszter mondott hosszabb beszédet. Visszatérítve azt, hogy az ellenzék hiába tesz javaslatokat. A külföldi kölcsön fölősegeit hasznos beruházásokra fordítja a kormány. A házhásonrészesedést 1927-ben eltörli. A forgalmi adóátalányozást revízió alá veszi. — A költségvetést ezután elfogadják.

A második szavazás alkalmával elmaradtak a viharos izgalmak a Belvárosi Bank egyezségi ügyében.

A hitelezők többsége elfogadta az ajánlatot? — Szerdán kerül nyilvánosságra az eredmény.

Hétfőn délelőtti harmadszor tárgyalta a szegedi törvényszék a Belvárosi Bank ismeretes kényszeregyezségi ügyét. Mint még emlékeztetünk, a legutóbbi tárgyalás alkalmából viharos és izgalmas jelenetek játszódtak le a törvényszéki tárgyalóteremben, többször félbe kellett szakítani a szavazást, végül is az általános izgalmak után nem vezetett eredményre a szavazás, körülbelül hatszázmillió korona volt az az összeg, amelynek tulajdonosai a negyven százalékos ajánlat ellen adták le szavazataikat. Így azután a bank igazgatósága a szavazás megismétlését kérte, amit a törvényszék el is rendelt.

A hétfői tárgyaláson került sor a második szavazásra. Ez alkalommal is a nagy esküdt-széki termet nyitották ki, de a tömeg az első tárgyalás alkalmával. Látszott, hogy sokan már beletáradtak a küzdelembe, harmadszor már lényegesen kevesebben jöttek el a bíróság elé. A harmadszori tárgyalás sokkal nyugodtabban folyt le, mint az első, a teremben csak olykor hullámozott végig az izgalom szele, de a bíró érélyes figyelemztetésére később ez is elmaradt. Ma még nem lehet beldáni a szavazás eredményét, mert a statisztikát csak ezután fogják összeállítani. A jelekből azonban azt lehet következtetni, hogy a hitelezők nagyjából a második alkalommal az ajánlat elfogadása mellett adta le szavazatát.

Amikor féltíz órakor Kulir bíró megnyitotta a tárgyalást, ezeket mondta:

— A Belvárosi Bank kényszeregyezségi ügyében meg fogjuk ismételni a szavazást. Figyelemztetem a hallgatóságot, hogy mindenféle tetszés és nemtetszés nyilvánításától tartózkodjon, mert ellenkező esetben azonnal kiűztem a termet!

Némi mozgolódás hullámozott erre végig a tárgyalóteremben, de néhány perc múlva elült ez is. A bíróság előtt az igazgatóság tagjai közül most is csak ketten vannak: Króó Ferenc és Gannie Arnold. Dr. Széchenyi István a tárgyalás előtt megjelent a teremben, de mielőtt a bíró bejött volna, elhagyta a tárgyalótermet.

Először felolvassák az összes hitelezők nevét, hogy konstatálják a megjelentek névsorát. Majd a bíró bejelenti, hogy a bank legutóbbi módosított egyezségi ajánlatát, amennyiben a negyven százalékos az egy év lejártá előtt is kifizeti a hitelezőknek abban az esetben, ha befolyik akármilyen uton a Vörös István-féle nyolcszázmillió korona. Ebben az esetben 30 nap alatt kifizeti az összegeket.

Ezután Gadl Ferenc vagyonfőügyelő terjesztette elő második pótjelentését. Bejelentette, hogy újabb követeléseket jelentettek be és így most az összes követelések száma 4.450.020,487 korona. Fenntartja azt a véleményét, hogy az az álláspont alakult ki, hogy a mai körülmények között a hitelezők érdeke az, hogy fogadják el a negyven százalékos egyezséget.

Dr. Sebők Ferenc azt kérdezi, hogy az igazgatósági tagok mennyiben tettek eleget személyi